

۱- مقدمه توجیهی، ضرورتها و اهداف

قانونگذار جهت حمایت از افرادی که در مشاغل سخت و زیان آور مشغول انجام وظیفه می باشند جزء (۱) بند «ب» ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی ... را تصویب نموده و مقرر داشته هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور، یک سال و نیم محاسبه خواهد شد. اما سازمان تأمین اجتماعی در اجرای قانون مذکور دچار ابهام و تشکیک شده و با تفسیر مضیق، در مورد افرادی که قبل از تکمیل بیست سال یا بیست و پنج سال اشتغال متوالی یا متناوب در کارهای سخت و زیان آور، به هر دلیلی در کارهای عادی مشغول به کار شوند، به عدم احتساب و عدم برقراری و محاسبه سابقه پرداخت حق بیمه با ضریب یک و نیم سال اصرار ورزیده که این امر علاوه بر تضییع حقوق مشمولین این قانون موجب دوگانگی در اجرای قانون می شود. علی ای حال با توجه به مرقومات فوق ضرورت تفسیر و رفع ابهام مورد نظر ضروری به نظر می رسد.

۲- قوانین و مقررات مرتبط

الف - قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون

تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ - مصوب ۱۳۷۹ -^۱

۱ - ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱، ۱۲، ۱۶ به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۲ -

الف - کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یکبار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - قانون استفساریه اصلاحیه تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰ -

مصوب ۱۳۸۵ - ۲

۳ - سابقه موضوع:

هدف از مصوبه مذکور آن است که اگر شخص در مشاغل سخت و زیان آور اشتغال داشته باشد، در صورتی که واجد بیست سال اشتغال متوالی یا بیست و پنج سال اشتغال متناوب در مشاغل سخت و زیان آور نباشد، مشمول امتیاز مقرر در جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی گردد و سابقه اشتغال وی در مشاغل مذکور به میزان یک و نیم برابر محاسبه شود.

علت طرح این موضوع آن است که سازمان تأمین اجتماعی به شرطی یک سال اشتغال بیمه شده را معادل یک و نیم برابر محاسبه می کند که توالی و تناوب اشتغال در مشاغل مذکور به ترتیب بیست و بیست و پنج سال تمام باشد یعنی شرط لازم برای برخورداری از امتیاز مذکور داشتن حداقل سابقه اشتغال بیست

ب - حمایتها

۱ - افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲ - در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳ - در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

۴ - از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آنهم در صورت تقاضای مشمولان قانون، بطور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵ - تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۶ - بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

۲. موضوع استفساریه:

ماده واحده: آیا کارگران شاغل در مشاغل سخت و زیان آور مخمل سلامت «مناطق بد آب و هوا» که به طور فصلی در این قبیل مشاغل کار می کنند نظیر کارگران نی بر کوره پزخانه ها، کارگران فصلی کارخانجات قند یا سایر مواد غذایی و آن دسته از کارگرانی که بدون میل و اراده موقتاً کار خود را از دست می دهند و لیکن در ادامه کار، در همان کارگاه یا کارگاه های مشابه شاغل در مشاغل سخت و زیان آور می شوند با وجود انقطاع فصلی یا موقت مشمول مزایای تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی می گردند یا خیر؟

نظر مجلس:

بلی مشمول مزایای تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی می شوند.

سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در مشاغل سخت و زیان آور است و اگر چنین شرطی موجود نباشد، سازمان تأمین اجتماعی حقّی برای افراد فاقد واجد شرایط قائل نیست.

۴- اظهار نظر کارشناسی

الف - دلایل مخالفان

حکم مقرر در قسمت اخیر جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی (هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد) را باید با حکم صدر جزء مذکور (افرادى که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند) در یک بسته مرتبط و یکپارچه مورد ارزیابی قرار داد و نمی‌توان آنها را از یکدیگر جدا و مستقل در نظر گرفت. بر این اساس هر سال سابقه پرداخت بیمه اشخاصی که بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در مشاغل سخت و زیان آور اشتغال داشته باشند، به میزان یک و نیم برابر محاسبه می‌شود، بنابراین شرط برخورداری از مزایای قانون مذکور (احتساب یک و نیم برابر سابقه اشتغال) منوط به داشتن حداقل سابقه اشتغال بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در مشاغل سخت و زیان آور است.

با توجه به مراتب مذکور، مصوبه مذکور علاوه بر این که موجب بار مالی برای سازمان تأمین اجتماعی می‌شود و از این جهت مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی است، به دلیل آنکه باعث توسعه و گسترش شمول قانون می‌شود مغایر اصل (۷۳) قانون اساسی و نظر تفسیری شماره ۷۶/۲۱/۵۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۰ شورای نگهبان (مقصود از تفسیر بیان مراد مقنن است بنابراین تضییق و توسعه قانون در مواردی که رفع ابهام قانون نیست، تفسیر تلقی نمی‌شود) است. لازم به ذکر است بر اساس بند (۳) ماده (۲۶) قانون برنامه پنجم توسعه - مصوب ۱۳۸۹ - ایجاد هر گونه تعهد بیمه‌ای و بار مالی خارج از ارقام مقرر در جداول قوانین بودجه سنواتی برای صندوق‌ها ممنوع است.

ب - دلایل موافقان

۱- در قسمت انتهایی جزء (۱) بند (ب) در یک جمله مستقل و کامل آمده است «هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.» لذا از این عبارت قابل استنباط است که مراد قانونگذار از این قسمت لحاظ ضریب (۱/۵) برای هر سال اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور بوده است.

۲- در جزء (۲) بند (ب) ، امکان برخورداری از مزایای مندرج در این تبصره را برای شاغلان مشاغل سخت و زیان آور قبل از رسیدن به شرایط سنوات اشتغال متوالی و متناوب و با استفاده از آرای کمیسیون‌های پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) و با هر میزان سابقه خدمت مورد توجه قرار داده است. از این موضوع نیز می‌توان چنین استنباط کرد که حکم جزء (۱) بند (ب)، حکم عام بوده و قانونگذار موارد خاص را در جزء (۲) بند (ب) مورد توجه قرار داده است.

۳- در جزء (۴) بند (ب) آمده است از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره (یعنی شاغلین مشاغل سخت و زیان آور)، چهار درصد به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد. بدین صورت از بدو اشتغال در مشاغل مذکور چهار درصد بیشتر از شاغلین مشاغل عادی حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد . این امر نشان دهنده این موضوع است که قانونگذار ضمن داشتن نیت حمایتی در تدوین این قانون، اصول و ضوابط بیمه‌ای را نیز در نظر داشته است، تا از طریق تأمین منابع مالی مناسب سازمان بیمه‌ای مربوط دچار ضرر و زیان ناشی از اجرای این قانون نگردد.

۴- در صورت تصویب طرح موصوف، کارگران بدون نگرانی از وارد آمدن خدشه در توالی و تناوب سابقه اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور (به هر دلیل و تحت هر عنوان) تا هر زمان که از نظر جسمی و روحی و روانی امکان ادامه اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور را داشته باشند در آن مشاغل فعالیت می‌نمایند، با این اطمینان که سنوات اشتغال آنها در مشاغل سخت و زیان آور با ضریب ۱/۵ محاسبه خواهد شد. بدین ترتیب امکان اعمال سلیقه‌های شخصی و فراقانونی در محاسبه سنوات اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور از سوی مراجع ذی‌ربط کاهش یافته و با کاهش اهرم‌های فشار پنهان و آشکار در جهت اجبار کارگران به تداوم اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور، کارفرما مجبور به استفاده از اهرم‌های تشویقی برای این منظور خواهد شد. این امر نیز موجب افزایش رضایتمندی و انگیزه کار در بین کارگران (به عنوان سرمایه انسانی) شاغل در مشاغل سخت و زیان آور خواهد شد.

لایحه اصلاح قانون معادن

۱- ایراد بند اول شورای نگهبان

الف - مصوبه اول مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۱ - ماده (۱۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲ - شورای عالی معادن برای ایجاد وحدت رویه و هماهنگی در انجام تکالیف و اختیارات تعیین شده در این قانون و حفظ حقوق دولت و دارندگان پروانه فعالیت‌های معدنی و همچنین ایجاد امنیت سرمایه گذاری در این بخش با ترکیب زیر تشکیل می‌شود.

۱- وزیر صنایع و معادن (رئیس)

۲- یک نفر از قضات عالی رتبه به انتخاب رئیس قوه قضاییه

۳- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

۴- معاون امور معدنی وزیر صنایع و معادن (دبیر)

۵- رئیس سازمان جنگل‌ها، منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

۶- یک نفر حقوقدان آشنا به قوانین حوزه صنعت و معدن با معرفی وزیر صنایع و معادن

۷- رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور

۸- یک نفر از مدیران معدنی ستاد وزارت صنایع و معادن با معرفی وزیر

۹- یک نفر از متخصصین صاحب نظر در امور معدنی به انتخاب شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی

معدن کشور (بدون حق رأی)

۱۰ - یک نفر از بهره برداران با تجربه و متخصص در امور معدنی با انتخاب خانه معدن (بدون حق رأی)

۱۱ - یک نفر از بهره برداران با تجربه و متخصص در امور معدنی با انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و

معادن ایران (بدون حق رأی)

ب - نظر اول شورای نگهبان

۵ - ماده (۱۱) با توجه به وظایف و اختیاراتی که در این قانون از جمله همین ماده و همچنین تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۶)، تبصره (۲) ماده (۱۰)، تبصره‌های (۵) و (۷) ماده (۱۳) موضوع اصلاح ماده (۱۴) و ماده (۱۵) موضوع اصلاح ماده (۲۰)، برای شورای عالی معادن پیش بینی شده، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ج - مصوبه دوم مجلس شورای اسلامی

در بندهای (۹)، (۱۰) و (۱۱) ماده (۱۲) عبارت «بدون حق رأی» حذف می‌گردد.

د - نظر دوم شورای نگهبان

علیرغم اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱) ایراد بند (۵) قبلی این شورا کماکان بقوت خود باقی است.

هـ - مصوبه سوم مجلس شورای اسلامی

در انتهای بندهای (۹)، (۱۰) و (۱۱) ماده (۱۲) عبارت «بدون حق رأی» اضافه می‌شود.

و- اظهار نظر کارشناسی

همانگونه که ملاحظه می‌شود مصوبه سوم مجلس شورای اسلامی بازگشت به همان مصوبه اول است و ایراد همچنان باقی است. مضاف بر اینکه ایراد شورای نگهبان مبتنی بر اصل (۶۰) قانون اساسی است. بر اساس اصل شصتم قانون اساسی اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس جمهور و وزراء است. لذا حضور یک نفر از قضات عالیرتبه به انتخاب رئیس قوه قضائیه و یک نفر حقوقدان آشنا به قوانین حوزه صنعت و معدن با معرفی وزیر صنعت، معدن و تجارت در شورای عالی معادن به دلیل اینکه مشمول مصادیق حکم اصل (۶۰) قانون اساسی نیستند، محل ایراد است.

۲- ایراد بند دوم شورای نگهبان

الف - مصوبه اول مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۴- ماده (۱۹) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۹- هر شخص حقیقی و حقوقی که بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره برداری و یا اجازه برداشت، اقدام به حفاری‌های اکتشافی، استخراج، برداشت، بهره برداری و حمل مواد معدنی نماید، متصرف در اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و طبق ماده (۶۹۰) قانون مجازات اسلامی رفتار خواهد شد.

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است وظایف قانونی خود را به منظور جلوگیری از اینگونه اقدامات که از مصادیق جرم مشهود است با معرفی متهم یا متهمان برای صدور حکم به مراجع قضایی انجام دهد.

وزارت صنایع و معادن مکلف است ضمن درخواست ضرر و زیان ناشی از جرم با تعیین خسارت وارده، اقدامات لازم را از طریق مراجع قضایی مربوط انجام دهد.

تبصره ۱- هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضایی، تصرف عدوانی محسوب می‌شود. در این موارد نیروی انتظامی موظف است حسب درخواست دارندگان مجوز یا وزارت صنایع و معادن بلافاصله نسبت به رفع تصرف و مزاحمت اقدام و متهم یا متهمان را به مراجع قضایی معرفی نماید.

تبصره ۲- مزاحمت اشخاص حقیقی یا حقوقی به نحوی که مانع عملیات معدنی شود، جرم تلقی و مجرم ضمن جبران خسارت، به حبس از یک تا شش ماه و یا پرداخت جریمه نقدی معادل دو برابر خسارت وارده محکوم می‌شود.

ب - نظر اول شورای نگهبان

۹- اطلاق ماده (۱۴) موضوع اصلاح ماده (۱۹) نسبت به ملک اشخاص یا موقوفه از حیث اینکه متصرف در اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود، خلاف موازین شرع شناخته شد.

ج - مصوبه دوم مجلس شورای اسلامی

با توجه به توضیح کمیسیون، نمایندگان محترم شورای نگهبان، مصوبه مجلس را در مورد ماده (۱۴) لایحه قبول نمودند.

د - نظر دوم شورای نگهبان

نظر به اینکه ایراد شورا نسبت به ماده (۱۴) موضوع اصلاح ماده (۱۹)، رفع نگردیده، بنابراین اشکال مذکور کماکان به قوت خود باقی است.

هـ - مصوبه سوم مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۴ - سه تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۹) قانون الحاق می‌گردد:

تبصره ۱ - این گونه اقدامات از مصادیق جرم مشهود است و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است وظایف قانونی خود را در این موارد انجام دهد.

تبصره ۲ - هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضائی، تصرف عدوانی محسوب می‌شود. در این موارد نیروی انتظامی موظف است حسب درخواست دارندگان مجوز یا وزارت صنعت، معدن و تجارت، بلافاصله نسبت به رفع تصرف و مزاحمت اقدام و متهم یا متهمان را به مراجع قضائی معرفی نماید.

تبصره ۳ - مزاحمت اشخاص حقیقی یا حقوقی به نحوی که مانع عملیات معدنی شود، جرم تلقی و مجرم ضمن جبران خسارت، به حبس از یک تا شش ماه و یا پرداخت جریمه نقدی معادل دو برابر خسارت وارده محکوم می‌شود.

و - اظهار نظر کارشناسی

به موجب ماده (۱۹) قانون معادن - مصوب ۱۳۷۷ - هرکس بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره برداری و یا اجازه برداشت، اقدام به حفاری‌های اکتشافی، استخراج، برداشت و بهره برداری مواد معدنی نماید، متصرف در اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و با او برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار خواهد شد. در این موارد مأموران انتظامی موظفند حسب درخواست وزارت معادن و فلزات از این گونه عملیات جلوگیری و متهم یا متهمان را برای صدور حکم به مراجع قضائی معرفی نمایند. وزارت معادن و فلزات مکلف است ضمن انجام اقدامات لازم، بموقع درخواست ضرر و زیان ناشی از جرم را به مرجع قضائی مربوط تسلیم نماید.

همانگونه که ملاحظه می‌شود مفاد ماده (۱۹) قانون معادن - مصوب ۱۳۷۷ - با کمی اصلاح در ماده (۱۹) مصوبه مجلس شورای اسلامی (مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۴) تکرار شده است و دارای مضمون یکسانی می‌باشد و

ایراد شرعی شورای نگهبان در واقع نسبت به مفاد ماده (۱۹) قانون معادن - مصوب ۱۳۷۷ - صورت گرفته است و به نوعی نظر جدید شورا محسوب می‌شود، لذا مجلس شورای اسلامی جهت پرهیز و جلوگیری از ایراد شورای نگهبان صورت مسئله را حذف کرده است و در مصوبه جدید خود ورودی به ماده (۱۹) نداشته است و صرفاً سه تبصره جدید به ماده (۱۹) الحاق نموده است، بنابراین به نظر می‌رسد اگرچه ایراد ظاهراً از لحاظ شکلی برطرف شده است، ولی ایراد مذکور از لحاظ محتوایی همچنان باقی است و مفاد ماده (۱۹) قانون معادن - مصوب ۱۳۷۷ - از لحاظ شرعی محل تأمل و ایراد است. لذا شورای نگهبان می‌تواند به استناد آیین نامه داخلی خود و مفاد تبصره (۲) ماده (۱۸۶) قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

- مصوب ۱۳۷۹ - اقدام لازم را انجام دهد.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین المللی راه

۱- مقدمه توجیهی، ضرورتها و اهداف

به منظور گسترش حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی و بهره گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هرچه بیشتر همگرایی منطقه‌ای و بین المللی در راستای اصول و اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی، لایحه مذکور برای طی تشریفات قانونی، تقدیم می‌شود.

۲- سابقه لایحه

الف - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ هیأت وزیران به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۳۹۷۴۹/۷۶۶۴۴ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۵ به مجلس شورای اسلامی ارسال شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " فدراسیون بین المللی راه " عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ب - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " فدراسیون بین المللی راه " عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط، اقدام نماید. دستگاه اجرایی، وزارت راه و ترابری است.

ج - شورای نگهبان نسبت به مصوبه یاد شده به شرح زیر اظهار نظر نمود:

۱- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۲- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیر رسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمائ آن به طور رسمی تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

۳- همانگونه که در موارد مشابه در نظریات این شورا آمده است اساسنامه موجد این فدراسیون باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است

و مشخص نیست که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس به صورت رسمی برای این شورا ارسال گردد تا اظهار نظر ممکن شود.

د - پس از انعکاس ایراد شورای نگهبان به دولت توسط مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۱ به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۴۵۷۳۶/۷۳۶۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۴/۷ به مجلس شورای اسلامی ارائه نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " فدراسیون بین المللی راه " به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ه - سر انجام مجلس شورای اسلامی لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۹ با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " فدراسیون بین المللی راه " به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

تبصره - در اجرای اساسنامه ضمیمه این لایحه رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۳- اظهار نظر کارشناسی

واژه های "کنترل" و "ترافیک" مندرج در قسمت الف (اهداف به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن (نظارت - شدآمد) مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش

۱- مقدمه توجیهی، ضرورتها و اهداف

مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن (وابسته به وزارت راه و شهرسازی) با بیش از ۳۵ سال سابقه فعالیت پژوهشی و آموزشی، یکی از غنی‌ترین مراکز تحقیقاتی از لحاظ امکانات، تجهیزات آزمایشگاهی و سرمایه انسانی در عرصه تحقیقات در زمینه ساختمان و مسکن در ایران و حتی خاورمیانه می‌باشد. از طرفی این مرکز در راستای سیاستهای توسعه روابط بین المللی و شرکت مؤثر در مجامع و سازمان‌های بین المللی مرتبط با ساختمان و مسکن به منظور ارتقای سطح دانش فنی و دستیابی به علوم و فنون جدید، در نظر دارد به عضویت کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش درآید. لذا لایحه مذکور برای طی مراحل قانونی ارائه می‌شود.

۲- سابقه لایحه

الف - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۴/۱۲ هیأت وزیران به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۳۹۹۵۶/۷۶۶۲۹ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۵ به مجلس شورای اسلامی ارسال شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش " عضویت یابد. تعیین دستگاه طرف عضویت با هیأت وزیران است.

ب - لایحه عضویت مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن در کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۹ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر تصویب شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به عضویت مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن در کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش اقدام نماید. تغییردستگاه طرف عضویت با هیأت وزیران است.

ج - شورای نگهبان نسبت به مصوبه یاد شده به شرح زیر اظهار نظر نمود:

نظر به اینکه تصویب عضویت مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن در کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون موجد این کنسرسیوم (اساسنامه) می‌باشد و از آنجا که متن مزبور ضمیمه ماده واحده به این شورا ارسال نگردیده است، مضافاً به این که مشخص نمی‌باشد که متن مورد

اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر؟ بنابراین اظهار نظر درخصوص مورد ممکن نبوده، پس از دریافت کنوانسیون موجد (اساسنامه) مصوب اظهار نظر خواهد شد.

د - پس از ایراد شورای نگهبان و انعکاس موضوع به دولت توسط مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۱ به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۴۵۷۳۶/۷۳۸۱۳ مورخ ۱۳۹۰/۴/۷ به مجلس شورای اسلامی ارسال نمود.

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود در "کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش" به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ه - سر انجام لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۹ به شرح زیر به تصویب نهایی نمایندگان مجلس شورای اسلامی رسید:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود در "کنسرسیوم بین المللی زمین لغزش" به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

تبصره - در اجرای اساسنامه ضمیمه این قانون رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۳- اظهار نظر کارشناسی

الف - واژه "کنسرسیوم" به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

ب - واژه "کمیته" مندرج در بندهای ۱۴، ۱۵، ۱۷ و ۲۰ به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن (کارگروه) مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برنامه بین المللی سامانه (سیستم) کاوش و نجات از طریق ماهواره

۱- مقدمه توجیهی، ضرورتها و اهداف

به منظور گسترش حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی و بهره گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هرچه بیشتر همگرایی منطقه‌ای و بین المللی در راستای اصول و اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی، لایحه مذکور ارائه شده است.

۲- سابقه لایحه

الف - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ هیأت وزیران به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۳۹۷۱۹/۷۴۳۱۰ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۳ به مجلس شورای اسلامی ارسال شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " برنامه بین المللی سیستم کاوش و نجات از طریق ماهواره " عضویت یابد و نسبت به پرداخت ورودیه و حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ب - مجلس شورای اسلامی لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۹ عیناً تصویب نمود.

ج - شورای نگهبان نسبت به مصوبه مذکور به شرح زیر اظهار نظر نمود:

۱- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۲- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیر رسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمائم آن به طور رسمی تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

۳- همانگونه که در موارد مشابه در نظریات این شورا آمده است اساسنامه موجد این برنامه باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است و مشخص نیست که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس به صورت رسمی برای این شورا ارسال گردد تا اظهار نظر ممکن شود.

د - پس از انعکاس ایراد شورای نگهبان به دولت توسط مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۱ به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۴۵۷۳۶/۷۳۶۶۷ مورخ ۱۳۹۰/۴/۷ به مجلس شورای اسلامی ارسال نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " برنامه بین المللی سیستم کاوش و نجات از طریق ماهواره " به شرح موافقتنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

هـ - سرانجام مجلس شورای اسلامی لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۷ با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب نمود :

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " برنامه بین المللی سامانه (سیستم) کاوش و نجات از طریق ماهواره " به شرح موافقتنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید . تعیین و تغییر دستگاه اجرائی طرف عضویت بر عهده دولت است .

تبصره - در اجرای موافقتنامه ضمیمه این قانون رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۳- اظهار نظر کارشناسی

الف - واژه‌های کنترل (نظارت) و فرکانس (بسامد) مندرج در ماده (۳) به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

ب - بند (۱) ماده (۱۴) به دلیل تضییع منافع ملی، مغایر اصل (۱۵۳) و بند «ج» اصل دوم قانون اساسی است.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجموعه مدارک تحقیقات حمل و نقل بین المللی

۱- مقدمه توجیهی، ضرورتها و اهداف

به منظور گسترش حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین المللی و بهره گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هر چه بیشتر همگرایی منطقه‌ای و بین المللی در راستای اصول و اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم شده است.

۲- سابقه لایحه

الف - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ هیأت وزیران به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۳۹۷۱۹/۷۶۶۴۸ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۵ به مجلس شورای اسلامی ارسال شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در "مجموعه مدارک تحقیقات حمل و نقل بین المللی" عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط و یا کمک اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ب - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در "مجموعه مدارک تحقیقات حمل و نقل بین المللی" عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. دستگاه اجرایی ذیربط وزارت راه و ترابری است.

ج - شورای نگهبان نسبت به مصوبه یاد شده به شرح زیر اظهار نظر نمود:

۱- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۲- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیر رسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمائ آن به طور رسمی تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

۳- همانگونه که در موارد مشابه در نظریات این شورا آمده است اساسنامه موجد این برنامه باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است و

مشخص نیست که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس به صورت رسمی برای این شورا ارسال گردد تا اظهار نظر ممکن شود.

د - پس از انعکاس ایراد شورای نگهبان به دولت توسط مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۱ به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۴۵۷۳۶/۷۳۸۰۲ مورخ ۱۳۹۰/۴/۷ به مجلس شورای اسلامی ارسال نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در "مجموعه مدارک تحقیقات حمل و نقل بین‌المللی" به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ه - سرانجام مجلس شورای اسلامی لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۷ با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در "مجموعه مدارک تحقیقات حمل و نقل بین‌المللی" به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

۳- اظهار نظر کارشناسی

الف - واژه "ترافیک" مندرج در قسمت محتوای پایگاه داده های مجموعه مدارک تحقیقات حمل و نقل

بین‌المللی به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن (شدآمد) مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

ب - واژه "سیستم" مندرج در قسمت کارگروه راهبری به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن (سامانه) مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کمیسیون هیدروگرافی منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی

۱- مقدمه توجیهی، ضرورتها و اهداف

به منظور گسترش حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی و بهره‌گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هر چه بیشتر همگرایی منطقه‌ای و بین‌المللی در راستای اصول و اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم شده است.

۲- سابقه لایحه

الف - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ هیأت وزیران به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۳۹۷۱۹/۷۴۷۰۲ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۵ به مجلس شورای اسلامی ارسال شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " کمیسیون هیدروگرافی منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی " عضویت یابد و نسبت به پرداخت کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ب - لایحه مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب شد:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " کمیسیون هیدروگرافی منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی " عضویت یابد. دستگاه اجرایی وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) خواهد بود.

ج - شورای نگهبان نسبت به مصوبه یاد شده به شرح زیر اظهار نظر نمود:

۱- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۲- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیر رسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضامم آن به طور رسمی تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

۳- همانگونه که در موارد مشابه در نظریات این شورا آمده است اساسنامه موجد این کمیسیون باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است

و مشخص نیست که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس به صورت رسمی برای این شورا ارسال گردد تا اظهار نظر ممکن شود.

د - پس از ایراد شورای نگهبان و انعکاس موضوع به دولت توسط مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران لایحه یاد شده را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۱ به شرح زیر تصویب و طی نامه شماره ۴۵۷۳۶/۷۳۸۲۱ مورخ ۱۳۹۰/۴/۷ به مجلس شورای اسلامی ارسال نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " کمیسیون آب نگاری (هیدروگرافی) منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی " به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

ه - سر انجام مجلس شورای اسلامی لایحه مذکور را در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۹ با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب نمود:

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در " کمیسیون آب نگاری (هیدروگرافی) منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی " به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

تبصره - در اجرای اساسنامه ضمیمه این قانون رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۳- اظهار نظر کارشناسی

الف - واژه "کنفرانس" مندرج در مواد ۴، ۵، ۱۰ و ضمیمه الف به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن (همایش) مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

ب - دربند (۵) ضمیمه الف الزام به استفاده از زبانهای رسمی سازمان بین المللی آب نگاری مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.

ج - واژه "پروژه‌ها" مندرج ماده (۳) و ضمیمه الف به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن (طرحها) مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است.